

ред. проф. Цветкової Ганни. Aerzen : Heilberg IT Solutions UG (haftungsbeschränkt) InterGING Verlag, 2021. С. 255–277.

5. Половіна О. Впроваджуємо базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) Дошкільне виховання (2). С. 3-10.

ВИКОРИСТАННЯ РОЗВИВАЛЬНОЇ ГРИ В ТВОРЧОМУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Аліна Топчій
Вінницький державний
педагогічного університет
імені Михайла Коцюбинського
Вінниця

Науковий керівник: Тодосієнко Н. Л.,
кандидат педагогічних наук, старший викладач

Анотація. У статті розкрито механізм використання ігрового підходу до взаємодії педагога й дітей середнього дошкільного віку, висвітлено зміст педагогічного потенціалу та теоретичних аспектів реалізації творчого розвитку дітей дошкільного віку та перспективності використання рольових ігор в закладах дошкільної освіти.

Ключові слова: дошкільна освіта, гра, ігрова діяльність, середній дошкільний вік, творчий розвиток.

Провідною діяльністю дітей дошкільного віку є гра та ігрова діяльність. У ній засвоюються знання і враження від навколишнього світу, проявляються особливості мислення та уяви дитини, його емоційність, активність, розвивається потреба в спілкуванні. У процесі формування творчого розвитку дитини, усього колективу дітей вагома роль відводиться основному виду дитячої діяльності в дошкільний період – грі.

Актуальність проблеми розвитку творчих здібностей досліджували багато відомих педагогів та психологів, зокрема таких, як В. Гагаріна, Н. Бабіч, Т. Дуткевич, Л. Суботіна. Роль в цьому процесі гри, ігрових методів та прийомів здійснювали сучасні дослідники О. Андрощук, Г. Григоренко, М. Замелюк, К. Крутій, А. Коваль, О. Орлова, О. Пеклун, Л. Ткаченко. Організацію музично-ігрової діяльності дітей дошкільного віку і взаємозв'язок різних видів художньої діяльності у грі досліджували у своїх працях Н. Кудикіна, Н. Пахальчук, К. Костіна, Е. Печерська та ін.

Метою статті є висвітлення теоретичних аспектів реалізації перспективності використання розвивальних ігор як засобу творчого розвитку дітей дошкільного віку.

Важливим кроком висвітлення теоретичних аспектів реалізації перспективності використання розвивальних ігор як засобу творчого розвитку дітей дошкільного віку є знання побудови та правильна структура гри, визначення мети, виховних завдань, навчальної спрямованості, очікуваний

позитивний результат. Таким чином, можна представити структуру сюжетно-рольової гри: ігрові дії, за допомогою яких діти реалізують обрані ролі; ігрове використання предметів, за якого реальні предмети замінюють ігровими; реальні стосунки між дітьми, які виявляються в різноманітних репліках, зауваженнях, за допомогою яких регулюється розвиток гри. Т. Васянович виділяє такі групи ігор: «перша група ігор – це самодіяльні вільні ігри: сюжетно-відображувальні, ігри-експериментування, режисерські, сюжетно-рольові та театралізовані; друга група – ігри, що організовані з метою навчання за ініціативою дорослих: дидактичні, з іграшками, настільно-друковані, словесні; сюжетно-дидактичні, конструктивно-будівельні, рухливі та з метою організації дозвілля – карнавальні, інтелектуальні, драматизації, обрядові, ігри-естафети, хороводи» [2, с. 11].

Процес керівництва вихователем ігровою діяльністю дитини середнього дошкільного віку включає три групи методів: 1) перша група – пов'язана із певним збагаченням дітей знаннями, цікавими враженнями, уявленнями про навколишнє життя і світ: спостереження природи і дійсності, екскурсії, емоційно-виразне читання художньої літератури; бесіда; демонстрація картин, створення дітьми оповідань на певні теми, ляльковий театр; 2) друга група – це методи, що сприяють становленню і розвитку ігрової діяльності; 3) третя група методів пов'язана з навчанням дітей конструювання та виготовлення іграшок.

Одним із цікавих для дітей дошкільного віку шляхів розвитку творчих здібностей постає музично-розвивальна гра. Музика розвиває у дитини слухові уявлення, розкриває звукову палітру світу, різноманіття музичного спектру. Музика використовується як пісенного, танцювального та маршового характеру. Дуже продуктивним є застосування музичних ігор з піснями, рухами й танцями запропоновано у відомій праці В. Верховинця «Весняночка»: ігри з піснями для дітей дошкільного віку та молодших школярів [3, 58.]. Можна порекомендувати, наприклад, «на комплексному занятті з дітьми, де музика інтегрується з кількома видами творчої дитячої діяльності, переважно художніми, де розвиток дитячої творчості успішно спрямовується та інтегрується. В ході такого заняття доцільно узагальнити якесь одне з художніх понять (наприклад, ритм і ліплення) через практичну діяльність у різних видах мистецтва (музиці, танці, малюнку, витинанці, виробі декоративного мистецтва тощо)» [3, 58.]. Діти полюбляють співати пісні, виконувати музичні вправи, поспівки, танцювати, грати в музичні ігри. В танці діти виражають свій настрій, можуть максимально розслабитися, вільно рухатися, розвиватися фізично, укріплювати і розвивати опорно-руховий апарат. Гра створює можливості для дитини дошкільного віку поринути у казковий світ, в якому вони набувають навичок реальної поведінки в майбутньому житті, отримують досвід спілкування, творчої діяльності. «Для дітей дошкільного віку ігри мають виняткове значення: гра для них – навчання, праця, гра – як серйозна форма виховання. Так в іграх дітей дошкільного віку вони надзвичайно різноманітні й відображають конкретні соціально-історичні, географічні, побутові умови їхнього життя» [4, 149].

Отже, позитивний вплив музичної сюжетно-рольової гри на формування соціальної та естетичної компетентності дошкільника полягає у тому, що завдяки ігровому наслідуванню і рольовому перевтіленню дитина середнього дошкільного віку знайомиться з нормами і моделями людської діяльності та взаємовідносин, які стають зразками для її власної поведінки. В рольових іграх дітей середнього віку більше починають виявлятися здобуті ними знання, життєвий досвід, безпосередній естетичний досвід: вони відображають як події, в яких особисто брали участь, так й ті, що безпосередньо спостерігалися дітьми [5].

Отже, для дітей дошкільного віку саме рольові ігри мають особливе і виняткове значення: гра для них – це навчання, праця, також і серйозна форма виховання. Так, сюжетно-рольова гра – це образна гра за певним задумом дітей, який розкривається через відповідні події (сюжет, фабула) і розігрування певних ролей. Рольові ігри середніх дошкільників живляться здебільшого враженнями, які дошкільнята черпають з безпосереднього спілкування з навколишнім світом. Певна зміна ігрових сюжетів пов'язана з розширенням їхніх джерел. Сюжетно-рольова гра є особливим динамічним феноменом, розвиток цього виду гри виявляється насамперед у виникненні нових сюжетів – утілених у певних подіях образних відтвореннях дитячих задумів.

Список використаних джерел:

1. Білан О. І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське довкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. Тернопіль: Мандрівець. 2013. 264 с.
2. Васянович Т. М. Наступність у роботі дошкільного закладу та школи. *Сучасні тенденції і пріоритети компетентнісного підходу в підготовці майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти : збірник науково-методичних праць / за заг. редакцією В. Є. Литньова, Н. Є. Колесник, Т. В. Завязун.* Житомир : Поліс, 2016. У 3-х ч. Ч. II. С. 11–14.
3. Верховинець В. М. Весняночка: Ігри з піснями для дітей дошкільного віку та молодших школярів Київ : Музична Україна, 1989. 340 с.
4. Тодосієнко Н. Л. Роль музично-ігрової діяльності в естетичному розвитку дітей дошкільного віку. *Наукові записки : зб. матер. наук.-практ. конф. викладачів і студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Мистецтво.* Вінниця, 2015. Вип. 6. С. 149–153.
5. Щолокова О. П., Мозгальова Н. Г., Барановська І. Г. Інтерпретація музичних творів – методичний аспект. *Науковий вісник Південноукраїнського національного університету імені К. Д. Ушинського.* Одеса, 2019. Вип. 3 (128). С. 151–158.